

LEPI LEŠEVI

Oni posmatraju
Oni biraju
Oni ubijaju

PITER DŽEJMS

Prevela
Žermen Filipović

Laguna

Naslov originala

Peter James

LOOKING GOOD DEAD

Copyright © Peter James /Really Scary Books Ltd 2006

Translation Copyright © 2008 za srpsko izdanje, LAGUNA

Za Helen

IZJAVE ZAHVALNOSTI

Neizmerno sam zahvalan odnedavno penzionisanom glavnom inspektoru Dejvu Gejloru iz Policije Saseksa, koji mi je, pored toga što je velikodušno pristao da bude uzor za lik Roja Grejsa, mnogo pomogao u pisanju ovog romana, neumorno čitao i iščitavao rukopis, i otvorio mi više vrata u policiji u Velikoj Britaniji – i inostranstvu – nego što sam i smeo da se nadam.

Od srca hvala mnogim pripadnicima Policije Saseksa koji su imali ogromno razumevanje za moje upade, prihvatili me i pomagali mi. Najzad šefu policije Kenu Džounsiju za veoma ljubazno odobrenje. I detektivu naredniku Polu Hejstingsu, Reju Pakamu iz Kriminalističke jedinice za savremene tehnologije, kriminalističkom istražitelju za savremene tehnologije Džonu Šou i čitavom timu Kriminalističke jedinice za savremene tehnologije koji su me oduševljeno podržavali i pomogli mi da oblikujem ključni deo ove priče. Hvala i detektivu višem inspektoru Kevinu Muru, inspektoru Endiju Paru, glavnom inspektoru Piteru Kolu, detektivu naredniku Kitu Haletu iz Jedinice HOLMS Policije Saseksa, Brajanu Kuku, upravniku Ogranka za naučnu podršku, detektivu inspektoru Vilijamu Vorneru i višem kriminalističkom tehničaru Stjuartu Lenardu. Amandi Straud, detektivki za vezu s porodicama žrtava,

Luizi Paj, detektivki naredniku za vezu s porodicama žrtava, Toniju Kejsu, višem službeniku za podršku iz sedišta Uprave za kriminalističke istrage, i Danijelu Solteru, službeniku za informaciono-tehnološku podršku.

Dobio sam veliku pomoć od obducenta za Eseks dr Pitera Dina, patologa dr Najdžela Kirkama i patologa Ministarstva unutrašnjih poslova dr Vesne Đurović, a posebno zahvaljujem za dragocenu podršku izuzetno živahnom timu u Mrtvačnici Brajtona i Houva, Elsi Svitman, Šonu Didkotu i Viktoru Findonu.

Takođe sam zahvalan Toniju Moningtonu i Ediju Griblu za pomoć pri poljoprivrednom i hemijskom ispitivanju, mom mentoru za helikoptere Filu Houmanu, Su Ansel za pravna obaveštenja i Krisu Vebu, koji mi je bio rezervna kopija u ljudskom obliku i bez koga bih propao kad mi je laptop ukraden na aerodromu u Ženevi. Hvala i Imodžen Lojd-Veber, Ana-Lizi Lindeblad i Karini Kolman koje su čitale rukopis u raznim fazama i pružile mi briljantne opaske.

Takođe želim da zahvalim svom divnom agentu Kerol Blejk za neumoran naporan rad i razborite savete (i njene prelepe cipele!) kao i Toniju Malikenu, Margaret Vil i svima u restoranu *Kod Mide*, i izvanrednom timu u mojoj izdavačkoj kući *Makmilan*. Duboko me je dirnula neverovatna podrška koju su mi svi tamo pružili. Da izdvojim samo nekoliko imena – hvala Ričardu Čarkinu, Dejvidu Nortu, Džefu Dafildu, Ani Stokbridž, Benu Rajtu, Edu Ripliju, Vivijen Nelson, Liz Džonson, Katrioni Rou, Kler Raund, Kler Bern, Adamu Hamfrijju, Mari Grej, Mišel Tejlor, Ričardu Evansu, i mojoj predivnoj urednici Stef Birvert, najboljoj urednici svih vremena! A s one strane Lamanša moram da uputim veliko „*Danke!*“ timu mog nemačkog izdavača, *Scherz*, za neverovatnu podršku, a posebno Peteru Lomanu, Juliji Šade, Andrei Engen, Kordeliji Borhart, Brunu Beku, Indri Hajnc, i čudesnoj Andrei Diderič, urednici, turističkom vodiču, savetodavcu u kupovini!

I, kao i uvek, hvala mojim vernim psima Bertiju i Fibi koji izgleda uvek osete kad mi je potrebna šetnja – premda još nisu naučili da mi pripreme martini...

Pretposlednje ali najveće hvala mojoj dragoj Helen – čija mi je neumorna podrška toliko puta dala poleta dok sam radio.

Poslednje hvala upućujem svim svojim čitaocima. Hvala vam za pisma i ohrabrenje. To je najvažnije.

Piter Džejms

Saseks, Engleska

scary@pavilion.co.uk

www.peterjames.com

1

Na nekad dostojanstvenoj kući, uglavljenoj između druge dve, otvoriše se vrata i dugonoga mlada žena u kratkoj svilenj haljini što se istovremeno i pripijala i lepršala, izađe na lepo junsko sunce poslednjeg jutra svog života.

Pre sto godina su ove visoke bele vile, nedaleko od šetališta uz brajtonsku obalu, služile kao vikendice londonskim kicošima. Sada su iza svojih prljavih, solju nagriženih fasada, vile iskasapljene u jednosobne stanove koji se jeftino zakupljaju; mesingane zvekire odavno su zamenili interfoni, a dubre se iz kesa preliva na pločnike ispod gomile drečćih oznaka agencija za iznajmljivanje. U ulici je nekoliko automobila, stisnutih poput sardina na oskudnom mestu za parking, bilo ulubljeno i zarđalo, i svi do jednog prekriveni izmetom golubova i galebova.

Nasuprot toj slici, na mladoj ženi sve je izgledalo savršeno. Od bezbrižnog zabacivanja duge svetle kose, naočara za sunce koje je na nosu popravila, velike skupe *Kartijeove* narukvice, preko ramena prebačene tašne marke *Anja Hindmarš*, obrisa zategnutog tela, mediteranskog tena, do traga parfema *Isej Mijake* koji je neočekivanom putenošću oštro zamirisao usred izduvnih gasova, predstavljala je tip devojaka kojima je

prirodno mesto među policama *Bergdorf Gudmana*,* za šankom nekog Šregerovog hotela,** ili na krmi besne jahte u Sen Tropeu.

Nije loše za studentkinju prava koja životare od oskudne stipendije.

Ali Džejni Streton je i previše razmazio otac iz griže savesti posle smrti njene majke da bi uopšte razmišljala o *životarenju*. Novac je lako zarađivala. Da ga je zarađivala od namenjene joj karijere, bilo bi to nešto sasvim drugačije. Pravnički posao je bio naporan. Četiri godine pravnog fakulteta ostale su za njom, a sada je kao pripravnik provodila prve dve godine u advokatskoj firmi u Brajtonu radeći za advokata za brakorazvodne parnice i u tome je uživala premda su neki slučajevi čak i njoj bili čudni.

Takav je juče bio blagi, omaleni sedamdesetogodišnjak Berni Milsin u urednom sivom odelu i sa pažljivo vezanom kravatom. Džejn je nenametljivo sedela na stolici u uglu kancelarije dok je Martin Brum, tridesetpetogodišnji partner koji ju je obučavao, pravio beleške. Gospodin Milsin se žalio da gospođa Milsin, tri godine starija od njega, neće da mu dâ hranu dok je oralno ne zadovolji. „Tri puta dnevno“, rekao je Martinu Brumu. „Ne mogu više, ne može se u mojim godinama, kolena me i previše bole od artritisa.“

Jedva se suzdržala da se ne nasmeje, a videla je da se i Brum teško obuzdava. Dakle, nemaju samo muškarci nastrane prohteve. Izgleda da ih imaju oba pola. Svakog dana je saznavala nešto novo i ponekad nije bila sigurna je li glavno znanje stekla na Pravnom fakultetu Univerziteta Sauthempton ili u „školi života“.

Zvučni znak za primljenu poruku prekinuo ju je u razmišljanju baš kad je stigla do svog crveno-belog mini kupera. Pročitala je poruku.

* *Bergdorf Goodman* – luksuzna robna kuća na Menhetnu. (Prim. prev.)

** *Ian Schrager* – čuveni američki hotelijer i građevinski preduzetnik, osmislio koncept takozvanih „butik hotela“. (Prim. prev.)

Večeras. 8.30?

Džejni se nasmešila i kratko odgovorila *xx*.* Potom je sačekala da prođe autobus a za njim i čitava kolona vozila, otvorila vrata automobila i sela, pa malo razmislila o obavezama koje je očekuju.

Kvrga na leđima njenog mačka Binsa sve se više uvećavala. Nije joj se dopadalo kako izgleda i htela je da ga odvede kod veterinara na pregled. Binsa, bezimenu lutalicu, mršavu i izgladnelu, pronašla je pre dve godine dok je pokušavao da podigne poklopac na jednoj od njenih kanti za đubre. Unela ga je u kuću, a on nikad nije ispoljio želju da ode. Toliko o mačjoj nezavisnosti, pomislila je, ili je to možda bilo zato što ga je razmazila. Ali, do đavola, Bins je bio pun ljubavi, a ona nije imala koga drugog da razmazi. Zakazaće pregled za kasno po podne. Ako stigne kod veterinara do pola sedam, ostaće joj još dovoljno vremena, računala je.

Za vreme pauze za ručak mora da kupi rođendansku čestitku i poklon za oca – u petak mu je pedeset peti rođendan. Nije ga videla mesec dana, poslovno je boravio u Americi. Činilo se da sada često odsustvuje, da putuje sve više. Traži ženu koja je možda tamo negde i koja bi mogla zameniti suprugu koju je izgubio, i majku njegovoj kćeri. Nikad o tome nije govorio, ali Džejni je znala da je usamljen – i zabrinut zbog teškoće koje su se izgleda pojavile u poslu. A teško mu je padalo i to što je živela osamdeset kilometara od njega.

Povukla je sigurnosni pojas i zakopčala ga potpuno nesvesna dugog objektiva usredsređenog na nju i tihog zujanja digitalnog fotoaparata marke *pentaks* koji se, udaljen dvesta metara, uopšte nije čuo od saobraćajne buke.

Posmatrajući je kroz krstić objektiva, rekao je u mobilni telefon: „Ona dolazi sada.“

* *x* – engleska skraćenica za „poljubac“. (Prim. prev.)

„Jesi li siguran da je to ona?“ Glas koji je odgovorio bio je tačan i oštar poput nazubljenog čelika.

Ona je bila prava poslastica za oko, pomislio je. Iako ju je danima i noćima posmatrao, dvadeset četiri časa dnevno, sedam dana u nedelji, u njenom stanu i van njega, i dalje mu je to predstavljalo zadovoljstvo. Pitanje je jedva zaslužilo odgovor.

„Siguran sam“, reče. „Jeste.“

2

„U vozu sam“, krupan, debeli moron dečaćkog lika, koji je sedeo pored njega, vikao je u mobilni telefon. „U vozu. VO-ZU!“, ponovi. „Da, da, loše te čujem.“

Tada su ušli u tunel.

„E, jebiga“, reče moron.

Pogrljen na sedištu, između morona sa desne i devojke s otužno sladunjavim parfemom s leve strane, koja je pomamno pisala SMS poruke, Tom Brajs potisnu osmeh. Dobročudan, zgodan tridesetšestogodišnjak, u pristalom odelu, ozbiljnog dečaćkog lica, izboranog od stresova, i guste tamnosmeđe kose koja mu je neprestano padala na čelo, osećao se kao da na zagušljivoj vrelini vene poput malog buketa cveća, namenjenog njegovoj supruzi, što se kotrljao po pregratku za prtljag iznad njegove glave. U vagonu je bilo trideset dva stepena a imao je utisak da je i toplije. Prošle godine je putovao prvom klasom gde je ventilacija tek nešto bolja – ili je makar gužva manja – ali ove godine morao je da prištedi. Ipak, i dalje je voleo da jednom-dvaput nedeljno iznenadi Keli cvećem.

Posle tridesetak sekundi, na izlasku iz tunela, moron je pritisnuo dugme i košmar se nastavio. „UPRAVO SMO PROŠLI KROZ TUNEL!“, rikao je kao da su još u tunelu. „Aha, jebiga,

NEVEROVATNO! Kako to da nemaju žicu ili *ono*, znaš, da se veza ne prekida? U tunelu, aha? Sad to postoji u nekim tunelima na autoputevima, zar ne?“

Tom se trudio da ga ne sluša i da se usredsredi na mejlove na svom *Mac* laptopu koji mu se klatio u krilu. Još jedan bezvezni završetak još jednog bezveznog dana u kancelariji. Trebalo je još odgovoriti na više od stotinu mejlova, a svakog minuta su pristizali novi. Svake večeri, pre odlaska na spavanje, odgovorio bi na sve – to je bilo njegovo pravilo i jedini način da se izbori sa svakodnevnim poslom. Neke poruke, koje će pročitati kasnije, bile su šaljive, a neke, što su mu slali drugari, imale su i nepriličan sadržaj. Naučio je da ih ne gleda u prenatrpanom vozu otkako je, sedeći pored naizgled uštogljene žene, otvorio dodatak sa slikom gole plavuše koja je oralno zadovoljavala magarca.

Voz je tandrkao, ljuljao se, tresao, pa zadrhtao od kratkih prasaka pri ulasku u sledeći tunel, sada sve bliže kući. Vetar je urlikao kroz otvorene prozore iznad njegove glave i zavijao odjekujući po crnim zidovima tunela. Vagon je odjednom zasmrdeo na stare čarape i garež. Akten-tašna zaskakuta po pregratku, a Tom uznemireno podiže pogled proveravajući da li će mu pasti na glavu ili će zgnječiti cveće. Na praznom reklamnom panou na naspramnom zidu, iznad glave punačke, naizgled mrzovoljne devojke u tesnoj suknji koja je čitala časopis *Hit*, sprejom je crnim neveštim slovima ispisano SIGALS IDIJOTI.*

Toliko o ljubiteljima fudbala. Nisu u stanju ni da pravilno napišu *idioti*.

Kapljice znoja su mu curile niz vrat i leđa, po svim tačkama gde mu se šivena bela košulja još nije prilepila za oznojenu kožu. Skinuo je sako i olabavio kravatu, i poželeo da zbac *Pradine* mokasine koje su ga stezale. Podigao je lepljivo lice sa ekrana kad su ušli u tunel i vazduh se tog časa promenio – osetio je

* *Seagulls* – fudbalski klub iz Brajtona. (Prim. prev.)

slatki miris juga Engleske pomešan s mirisom trave; za nekoliko minuta dopreće i blaga nota soli s Lamanša. Posle četrnaest godina putovanja do posla i nazad, Tom je zatvorenih očiju mogao da odredi kad se bliži svome domu.

Kroz prozor je posmatrao polja, seoske kuće, bandere, jezero, pitome daleke brežuljke, a zatim je ponovo spustio pogled na ekran. Pročitao je i obrisao imejl od svog šefa prodaje, a potom odgovorio na reklamaciju – još jedan od glavnih klijenata nezadovoljan što mu roba nije isporučena na vreme za veliki letnji prijem. Ovog puta su u pitanju bila penkala s ličnim detaljima, a pre toga štampani suncobrani za golf. Čitavo odeljenje koje se bavilo porudžbinama i isporukama bilo mu je u rasulu – delimično zbog novog računarskog sistema a delom i zbog idiota koji je odeljenje vodio. U ionako teškom poslu, ovo se veoma loše odrazilo na njegovo preduzeće. Dva velika klijenta – *Avis*, agencija za iznajmljivanje vozila, i *Epl*, računarska firma – za samo nedelju dana su prešli kod konkurencije.

Baš lepo.

Posao je pucao pod teretom dugova. Prebrzo je proširio poslovanje, previše zapeo. Baš kao što je kod kuće bio pod prevelikom hipotekom. Nije trebalo da dozvoli da ga Keli ubedi da kupe veću kuću, ne u ovom trenutku kada cene padaju i vlada recesija. Sad se borio da uopšte bude solventan. Posao više nije mogao da pokrije režijske troškove. I, uprkos svemu što joj je rekao, Keli je i dalje opsednuto trošila novac. Gotovo svakog dana bi kupila nešto novo, uglavnom preko interneta, a to što je ona smatrala da je kupila po povoljnoj ceni, nije imalo značaja. Osim toga, rekla mu je, odakle njemu, koji sebi kupuje skupa firmirana odela, pravo da nešto kaže? Za nju je bilo beznačajno što on odeću kupuje jedino na rasprodajama i što u poslu kojim se bavio mora da izgleda elegantno.

Toliko ga je ovo mučilo da je nedavno o njenom rasipništvu razgovarao sa svojim prijateljem, kome je terapeut pomogao

da posle razvoda izađe iz depresije. Uz nekoliko votka-martinija, pića u kojem je poslednjih meseci Tom nalazio sve veću utehu, Brus Vots mu je kazao da postoje ljudi koji nekontrolisano troše novac i da ih je moguće lečiti. Tom se pitao je li Keli došla dotle da treba da se leči – a, ukoliko jeste, kako da započne takav razgovor.

Moron je opet progovorio. „Halo, Bile, ovde Ron, aha. Ron iz DELOVA. AHA, TAČNO! MISLIO SAM SAMO DA TE UKRATKO OBAVESTIM O – o, jebiga. BILE? HALO?“

Tom je podigao pogled ne pomerajući glavu. Nema signala. Bogu hvala! Ponekad čovek zaista može poverovati da Bog postoji. U tom trenutku začu cviljenje drugog telefona.

I to sopstvenog, shvati s iznenađenjem, osećajući kako mu telefon vibrira u džepu košulje. Krišom bacivši pogled unao-kolo, izvadio ga je, pogledao ko ga zove i odgovorio najglasnije što je mogao. „HALO, DUŠO“, reče. „U VOZU SAM! VO-ZU! KASNI!“ Osmehnuo se moronu uživajući u trenucima slatke osvete.

Nastavio je razgovor sa Keli, sada već pristojnijim tonom, a voz je ušao u stanicu Preston park, jednu pre njegovog određišta – Brajtona. Zgrabivši mali ranac jeftinog izgleda, moron je izašao s još nekoliko putnika, a voz produžio. Tek nekoliko trenutaka nakon što je završio razgovor, Tom je primetio kompakt disk na susednom sedištu gde je moron sedeo.

Uzeo je disk i pogledao postoje li kakve oznake koje bi upućivale na vlasnika. Kutija je bila od mlečne plastike, bez etikete ili kakvog natpisa. Otvorio ju je i izvadio srebrnasti disk, okrećući ga i pažljivo zagledajući, ali ništa nije našao. Ubaciće ga u računar i videti hoće li nešto naći, a ako ni to ne uspe, predaće ga Odeljenju za izgubljene stvari. Jeste da moron to nije zaslužio, ali...

Visoke krečnjačke stene strmo su se uzdizale s obe strane voza. Zatim su se s njegove leve strane ukazale kuće i park. Za

nekoliko trenutaka stići će u brajtonsku stanicu. Sada nema vremena da proveri disk; učiniće to kasnije, večeras kod kuće, odluči.

Da je i u najmanjoj meri naslutio koliko će razorno delovati na njegov život, ostavio bi prokleti disk na sedištu.